

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. Mustafa ADIGÜZEL
Ordu Milletvekili

Bilindiği gibi Toprak Mahsülleri Ofisi (TMO) 26 Temmuz 2019 tarihinde fındık alım fiyatlarını açıkladı. TMO'nun Giresun Fındığı için 17 TL ve Levant fındık için 16.5 TL olarak açıkladı. 19 Ağustos 2019 tarihinde TMO'nun bu fiyatlardan alıma başladığı hatta 17.90 TL'ye fındık aldığı ve de serbest piyasada 16 TL ve üzerinde işlem gördüğü gün, Ordu Ticaret Borsası ve Fatsa Ticaret Borsası 15 TL fiyat açıklamıştır. Bu durum kamuoyunda yoğun tepkilere neden olmuştur. Bu fiyatın gerçek alım satım işlemleri üzerinden değil, üreticiye aleyhine tüccar lehine manüplatif bir fiyat olduğunu gösteren bulgular mevcuttur. Dünyada fındığın en az %70'ini üreten ülkemizde, üreticinin emeğinin çalınmaması, ve birileri tarafından haksız kazanç elde edilmemesi için Bakanlığınızın denetleme gücü oldukça büyük önem arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Toprak Mahsülleri Ofisi'nin 16,5 TL ve üzerinde alım yaptığı ve serbest piyasada 16 ve üzerinde işlem gördüğü bir günde fındık, Ticaret Borsaları aracılığıyla nasıl 15 TL gösterilebilmektedir?
2. Ticaret Borsaları fındık fiyatının belirlenmesinde hangi kriterleri esas almaktadır? Bu kriterlerin ve verilerin doğru işlenip işlenmediği takip ve denetim altında mıdır?

3. Rekabet Kurumu aracılığıyla bu konuda bir manüplasyon olup olmadığının tespiti için bir çalışma başlatmayı düşünüyor musunuz? Ayrıca Bakanlık bünyesinde bir teftiş çalışması talimatı verecek misiniz?
4. Hem TMO tarafından hem de serbest piyasada tüccarlarca alım satım yapılan bir üründe borsa piyasadan farklı bir fiyat açıkladığında tüccarlar lehine ve üretici aleyhine oluşan bu ortama acil müdahale araçları var mıdır?
5. Anayasanın 45. Maddesinde belirtilen, üreticinin ürettiğinin karşılığını tam olarak alabilmesi çerçevesinde, milli ürün olan fındık için, ilgili kanun ve mevzuatın Bakanlığınıza verdiği yetkiye dayanarak, daha önce başka bazı ürünlerde örnekleri bulunduğu şekilde, bu işlemleri yürüten Ticaret Borsalarının fındık borsa işlemlerinden men edilmesi düşünülmekte midir? Ya da alternatif bir çözüm olarak, Ticaret Borsalarının bu tür manüplatif girişimlerle piyasa bozucu ve haksız kazanca neden olan işlemleri yapamaması için spot satış salonu (sıcak satış salonu) kurması, burada gerçekleşen işlemler üzerinden fiyatlama yapılması, bu yöntem dışında fiyat oluşturan borsaların fındık işlemine kapatılması düşünülmekte midir?